

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. An perfectior Angelus habeat species universaliores?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

Respondeo in illa hypothese intellectum Angelicum fore secundum quid imperfectiorem, quod actu careret speciebus alia se representantibus; simpliciter tamen perfectiorem, quia & seipsum modo longè perfectiori cognosceret, & haberet radicalem inclinationem ac capacitatem ad habendas species longè perfectiores, quam conveniat naturæ humanæ.

10. Objicies tertio. Objecta sensibilia habent efficaciam ex se diffundendi species sensibiles: ergo etiam objecta intelligibilia habent efficaciam ex se diffundendi species intelligibiles in intellectum Angelicum.

Respondeo negando paritatem. Nam potentia sensitiva seu materialis, sicut ab agente materiali fuit producta, ita etiam subest activitati objecti sensibilis materialis, adeoque per educationem specierum sensibilium ab eodem immutari potest: ac intellectus spiritualis Angeli, sicut consequitur actionem creativam DEI, ita à nullo extrinseco agente quam DEO se patitur immutari.

11. Objicies quarto. Sequeretur primo. Angelum habere fermè infinitas species, cum ejus cognitio versetur circa objecta propemodum infinita. Secundo. Angelum naturaliter cognoscere futura contingentia & secreta cordium; ea quippe naturaliter cognoscit, quorum inditas habet species naturales; sed habet etiam istorum objectorum species inditas: ergo.

Respondeo ad 1. plura objecta Angelo per unam speciem representari v. g. omnia individua Leonum per unam speciem representativam totius naturæ Leoninæ, &c. unde non sequitur illarum.

2. Respondeo ad 2. negatè utraq; sequelâ distinguendo majorem probationis: eorum habet naturalem cognitionem, quorum habet species, si adsint conditiones ad objecta in actu secundo representanda, concedo, secus, nego. quales autem sint illæ conditiones constabit ex disput. seq.

§. IV.

Corollaria.

13. Inferes primo. Species Angelicas non fluere ad instar proprietatum ex Angeli essentia: ita

colligitur ex verbis Doctoris Angelici infr. q. 89 a. 1. ad 3. & a. 3. in C. dicentis: *illas species esse ex influentia Divini luminis participatas & infusas.*

Ratio est primo. Qualiter essentia est ab intrinseco determinata ad suas proprietates: sed Angelus non est ab intrinseco determinatus ad suas species: ergo illæ non se habent ut proprietates. Minor probatur. Angelus non est magis determinatus ad species, quam ad cognitionem objectorum, siquidem species, ut essentialiter imago sui objecti, deservit cognitioni, & datur propter ipsam; atqui Angelus non est ab intrinseco determinatus ad cognitionem horum objectorum: cum objecta sint à DEO libere posita, destruibilia, & multiplicabilia in infinitum: unde quod Angeli habeant cognitionem, & specierum omnium in hoc mundo existentium, provenit ex suppositione liberi decreti, quo DEUS voluit condere hoc universum, tot talibusque speciebus instructum, in eoque Angelos collocare: quod si vel extra omne Universum, vel in alio mundo Angelos condidisset, etiam istorum objectorum species non accepissent. Nec prorsus inde species rectè dicuntur proprietates Angelicæ, cum proprietates essentia necessariò, invariabiliter, & ab intrinseco competat.

Secundo. Proprietates se tenent ex parte essentia, ex qua tanquam principio emanativo resultant; e contra species intelligibiles tenentur ex parte objecti, & ad essentiam seu intellectum Angeli tanquam ad potentiam purè passivam, & le actuabilem comparantur, non igitur sunt ipsius proprietates.

Inferes secundo. Species tamen rectè dicuntur Angelo connaturales: non quia ab essentia Angeli fluunt, seu à principio emanativo; sed primo quidem, quia perficiunt intellectum Angelicum, tanquam potentiam passivam à se connaturalem perfectibilem; Secundo, quia à DEO intenduntur juxta intrinsecam exigentiam naturæ Angelicæ, quæ propter suam summam perfectionem potest, ut intellectivæ potentia: capacitas ab initio creationis sit per formas intelligibiles simul expletæ in actu primo completa. Quæ obijciuntur, levia sunt, & à Philosophis in Tract. de anima passim solvuntur.

ARTICULUS II.

An perfectior Angelus habeat Species universales?

SUMMARI A.

1. Notio universalitatis in specie intelligibili.
2. Ejus possibilitas ostenditur.
3. Talis species dicitur perfectionem.
4. Angelus intelligit per species universales.
5. Perfectior per universales.
6. Universalitas in essendo est imperfectio.
7. Non sequitur, quod Angelus omnia possit cognoscere per suam substantiam.
8. Species intelligibilis sumit unitatem ab objecto in esse objecti.
9. Quid dicendum in casu, quo DEUS crearet inferiores Angelos?

§. I.

Exponitur universalitas Speciei.

NON loquimur de universalitate cognitionis ex parte objecti, & naturæ cognitæ, per quam natura communis à suis inferioribus particularibus cognoscitur, ideoque universalis in essendo denominatur: sed de universalitate cognitionis ex parte mediæ cognoscendæ, sive speciei, per quam una eademque species plura objecta, & quidditates specificas secundum ultimas earum differentias clarè & distinctè obijcit cognitioni, ideoque dicitur universalis in representando. De

De hac specie universali suppono primò. Illam esse probabilem & possibilem in intellectu creato. Et primò, quia nulla ostendi potest repugnantia, ut dicitur Herinx disp. 3. q. 3. idque ex solutione objectionum constabit. Secundò, quia plures virtutes causarum possunt uniri in una virtute causa superioris, quæ proinde dicitur universalis in causando: cur ergo non etiam plures virtutes in esse intelligibili, h. e. species intentionales in specie superiori? Tertio. Potest Divina essentia participari in esse intelligibili: ergo etiam in modo intelligendi; sed modus intelligendi Divinus est, universaliter omnia objecta cognoscere per unam speciem suæ Divinæ essentia: ergo. Quarto. Potest idea artificis, item unicus actus visionis & cognitionis simul exhibere ferrum, ligna, lapides; idem sigillum seu figura ceræ impellere leonem, equum, &c. ergo potest una species intentionalis plura objecta specificè distincta in esse representativo adunare.

Suppono secundò. Universalitatem in representando dicere perfectionem, ut quantò major est universalitas, tantò major sit perfectio speciei & cognitionis; quia quantò modus cognoscendi est actualior, & plus participat de Divino & perfectissimo modo intelligendi, tantò est perfectior; sed modus intelligendi per species universales, est actualior, plusque participat de Divino modo cognoscendi, ut modo dictum: ergo. Unde etiam habet discrimen, cur naturam universaliter cognoscere universalitate in essendo, & ex parte objecti dicat imperfectionem, non autem universalitate in representando & ex parte medii. Illa nempe cognitio inferiora non nisi confusè in aliqua superiori ratione attingit, ista verò ultimas rerum cognitarum differentias non in una ratione objectivè abstracta, sed sub una simplici specie, & modo representandi clarè ac distinctè penetrat. His positis.

§. II.

Astruitur universalitas specierum major in Angelo perfectiori.

CONCLUSIO. *Angelus intelligit per species universales, & perfectior per magis universales.* Ita S. D. hic a. 3. allegans Dionysium Hierarch. c. 12. dicentem: *Angeli superiores participant scientiam magis in universali, quam inferiores.*

Prima pars probatur primò. Substantia intellectualis perfectior gaudet perfectiori modo intelligendi; sed Angelus est substantia intellectualis ordinis sublimioris, quam homo; ergo gaudet perfectiori modo intelligendi quam homo. Cum igitur Angelus medius sit inter DEUM & hominem, quorum ille omnia per unam speciem universalissimè, iste verò per particulares rationes particularem cuncta cognoscit, intelliget per plures quidem species, universales tamen in representando, idèque humanis nobiliores.

Probatur secundò. Ratio, quòd intellectus humanus quidditates rerum per species particulares intelligit, est, quia istas à rebus accipit; sed species Angelicæ sunt infusæ, à Divina essentia derivatæ, non à rebus acceptæ; non ergo sunt particulares.

R. P. Mez. g. Theol. Schol. Tom. I.

Probatur tertio. Quæ sunt divisa & dispersa in inferioribus, reperiuntur adunata in superioribus (ita causæ superiores unitim continent virtutes causarum inferiorum) ergo objecta, quæ divisim representantur in specie intelligentis inferioris, magis unitim representantur in specie intelligentis superioris.

Secunda pars sequitur ex præcedenti. Cum enim universalitas speciei sit adnexa perfectioni intellectus Angelici, major perfectio requirit majorem universalitatem. & Confirmatur. Quantò Angelus est perfectior, tantò est similitior & propior actui puro, ac proinde tantò plus participat de perfectione ac modo Divino intelligendi: atqui tantò plus participat de Divino modo intelligendi, quanto species est universalior: ergo. Quæ rationes contra Nazarium probant, non solum quemlibet Angelum in superiori Hierarchia vel ordine, sed etiam in superiori specie infima constitutum, habere speciem universaliorem, quam habeat Angelus inferioris naturæ.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijciens primò. Naturam universaliter cognoscere, est illam confusè & imperfectè cognoscere: sed per species universales natura cognoscetur universaliter: ergo cognoscetur confusè & imperfectè.

Respondeo distinguendo majorem. Naturam cognoscere universaliter secundum universalitatem in essendo, & universalitate tenente se ex parte naturæ cognitæ, est imperfectè cognoscere, concedo, cognoscere universaliter universalitate in representando, & universalitate tenente se ex parte medii, nego majorem & pariter distinctà à minore, nego consequentiam.

Obijciens secundò. Sequeretur, quòd posset creari Angelus, qui omnes creaturas intelligeret per suammet substantiam, quod repugnat nostræ doctrinæ. Sequela probatur. Ponamus supremum Angelum omnes inferiores creaturas cognoscere per unam speciem (neque enim supposità universalitate specierum ulla est repugnantia, imò verisimile est, ita de facto contingere) hoc posito, si DEUS crearet Angelum adhuc nobiliorem, ut potest, tunc ille deberet creaturas sese inferiores per suammet substantiam cognoscere; aliàs quippe in perfectione modòque cognoscendi non excelleret Angelum immediatè inferiorem: siquidem non haberet simpliciozem & perfectiorem modum cognoscendi, quam habet Angelus inferior.

Respondeo negando sequelam. Quia si DEUS crearet Angelum adhuc superiorem supremo Angelo omnia inferiora per unam speciem cognoscente, tunc infunderet in Angelo inferiori novam speciem, quæ illum apertiore cognosceret, ac proinde haberet duas species accidentales; unam, quæ illum Angelum superiorem; & alteram, per quam omnia inferiora cognosceret. Superior verò Angelus de novo conditus per unam speciem infusam, adeòque simplicius & universalius cuncta inferiora cognosceret.

Obijciens tertio. Una species non potest representare plures quidditates specificas; ergo non potest

L 1

potest esse universalis. Antecedens probatur. Species per se ordinata ad representandum obiectum sumit suam unitatem ab obiecto: sed plures quidditates specificæ non habent inter se unitatem: ergo neque per unam speciem possunt representari.

Respondeo negando antecedens, & maiorem probationis distinguo. Species sumit unitatem ab obiecto considerato in esse obiecti, concedo, in esse rei, nego. & pariter distinctâ minore, nego consequentiam. Illud autem esse obiecti, sub quo plures quidditates conveniunt & attinguntur ab una specie, est probabiliter earundem convenientia sub certa habitudine ad aliquem finem, vel ad ideas Divinas, à quibus Angelicæ species causantur & exemplantur.

9. Objic. quartò. Ponamus, quòd infimus Ange-

lus per unam speciem cognoscat 100. quidditates specie distinctas, tunc sequeretur, quòd si DEUS crearet 1000. inferiores Angelos, millefimus ex istis, quamlibet illarum quidditarum cognosceret ad minimum per 10. species; sed hoc pugnat aperte conclusioni: ergo.

Respondeo negando sequelam. Nam est possibile, quòd quilibet Angelus omnes quidditates corporeas cognoscat per unam speciem, ita ut diversitas universalitatis in speciebus Angelicis tantum reperiat in comparatione ad cognitionem mutuum Angelorum. Unde in isto casu possent inferiores Angeli habere æqualem universalitatem respectu corporearum quidditarum, ita tamen, ut esset diversitas universalitatis respectu spiritualium & Angelicarum quidditarum.

DISPUTATIO XXX.

DE

Obiecto cognitionis Angelicæ.

Ad q. 56. & 57.

CUM intelligibilitas sit entis proprietas, cum illo convertibilis, ideo sicut aliud genus entis est materiale, aliud immateriale, ita pariter obiectum cognitionis Angelicæ, aliud est immateriale, aliud materiale; & de illo D. Th. agit q. 56. de illa q. 57. Nos in præfenti disputatione de utroque.

ARTICULUS I.

Quomodo Angelus intelligat seipsum?

SUMMARIÆ.

1. Status questionis.
2. Angelus cognoscit se per suam substantiam seu speciem impressam.
3. Non autem tanquam per speciem expressam.
4. Essentia Angeli respectu sui intellectus non est prior & posterior in eodem proximo genere causæ.
5. Potest substantia esse immediate operativa per modum complementi potentia in ordine intelligibili.
6. Non semper species intelligibilis subordinatur intellectui.
7. Substantia Angeli non est immediate intellecta in actu.
8. Etiam anima separata se per seipsum intelligit.
9. Angelus per suam substantiam cognoscit suas operationes, species & proprietates.

§. I.

An Angelus seipsum intelligat per suam substantiam tanquam speciem impressam vel expressam?

1. CUM Angelo non possit aliquod obiectum esse connaturalius seipso, certum est, quòd Angelus cognoscat seipsum. Dubium porò est, an ad ejusmodi cognitionem indigeat specie accidentali suæ substantiæ superadditâ, sive in actu primo, ut Vasquio placuit, sive in actu secundo, ut Gonet cum communi Thomistarum; vel utrùm

ad utrumque munus tam impressæ, quam expressæ speciei, Angelo sua substantia sufficit; quo modo essentiam Divinam ad beatificam visionem concurrere dictum est in Tract. de visione: quòd Cajetano & Nazario probabilissimum est.

CONCLUSIO I. Angelus ad sui cognitionem non indiget specie impressâ accidentali suæ substantiæ superadditâ. S. D. hic. a. 1. Ratio est. Essentia Angeli habet omnia requisita, ut sit per seipsum intelligibilis in actu primo: ergo omnis alia species impressa est superflua. Consequentia patet. Officium quippe speciei impressæ est ut sit vicaria obiecti, cum obiectum seipso intellectui debite præsens & unitum esse non possit. Antecedens probatur. Substantia Angeli est in eodem immaterialitatis gradu cum ejus intellectus est intimè eidem præsens, & unita, siquidem intellectus in illa physice radicatur; sed hæc sunt requisita, ut obiectum sit proximè intelligibile in actu primo: ergo.

CONCLUSIO II. Angeli substantia non potest seipsam habere rationem verbi seu speciei expressæ: sed ad hoc necessario requiritur species accidentalis. Ratio est. Esse speciei expressæ est esse obiecti intellectum in actu: sed esse intellectum in actu est Angelo accidentale; ergo etiam species expressæ est ipsi accidentalis. Minor probatur. Si esse intellectum in actu esset Angelo substantiale An-